

Zaštita debla voćaka od niskih temperatura

Niske temperature u zimskom periodu vrlo često nanose štetu voćkama na deblu. Štete se najčešće manifestuju u uzdužnom pucanju kore debla voćaka. Na mjestima gdje puca kora naseljavaju se razni patogeni, koji izazivaju truljenje drvenastog dijela i na taj način dolazi do odumiranja zaraženih dijelova debla.

Ove štete se dešavaju u toku zimskog perioda kada se često smjenjuju visoke dnevne temperature sa jako niskim noćnim temperaturama (u decembru ili januaru mjesecu, temperatura vazduha bude -15°C , a zatim uslijedi sunčano jutro i temerature do 24°C). Smijenjivanjem visokih i niskih temperatura i ascedentnim i descedentnim kretanjem sokova uz smjenu niskih i visokih temperatura, dolazi do pucanja kore na deblu voćaka.

Od ovih nepovoljnih vremenskih faktora, najbolje je dijelove stabala voća, odnosno debla, zaštititi krečenjem sa smjesom bijele boje. Bijela boja kreča odbija sunčane zrake i debla se slabije zagrijavaju ili se ne zagrijavaju nikako u toku dana, i samim tim neće biti štete na deblu voćaka. Debla voćaka treba premazati krečom ili nekom poliklor bojom. U praksi je najbolje koristiti kreč jer on ima i fitocidno dejstvo uništavanjem mikroorganizama koji se nalaze na deblu, ali i štetočine koje polažu jaja u pukotine kore. Ova mjera mora se izvoditi redovno u zasadima voća, i to najbolje prije zime početkom novembra ili decembra, ali nikako na proljeće, što je najčešći slučaj u praksi. Istina, premazivanje u proljeće ima svoje pozitivne efekte, ali daleko manje ako govorimo o zaštiti od niskih temperatura i uništavanja jaja od štetočina koja ih polaže pod oštećenu koru voćaka.

Slika: Voćnjak zaštićen od uticaja niskih temperatura

Najčešće premazujemo debla i račvište prvih ramenih grana, prije početka ranih jesenjih mrazeva. Osim kreča u smjesu dodajemo još i močivi sumpor, kuhinjsku sol i vodu. Za smjesu od 15 litara tečnosti dodajemo:

- 5 kg gašenog kreča,
- 0,5 kg močivog sumpora,
- 0,5 kg kuhinjske soli i voda,

Na ovaj način se dobije „žitka smjesa“, koju nanosimo četkom ili većim kistom. Prije premazivanja dobro je da smjesa odstoji 24h, kako bi bolje prijanjala za koru. Močivi sumpor uništava štetne gljivice na kori i odbija štetnike, dok kuhinjska so daje ljepljivost ovoj smjesi. Od kreča, preporučuje se korištenje „gašenog kreča“ (prodaje se u plastičnim kantama), jer se smjesa bolje drži na kori nego ona pripremljena od hidratiziranog kreča (kreč u vrećama). Ukoliko imamo oštećenja na deblu, takve rane treba očistiti, premazati gustom otopinom „modre galice“ ili bakarnim fungicidom. Poslije toga premazivanje voćarskim voskom pomaže zarastanju rana. Zaštitom voćaka od niskih temperatura, usporava se kretanje sokova kod voćaka, gdje na taj način možemo da odložimo kretanje vegetacije od 7-10 dana.